

Tíðindablaðið

sosialurinArgjavegur 26
Postmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Útgevart: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Politiskur- og fyrirtaksblaðstjóri: Krisjan Dahl

Bláðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Hin góða lutin

EIN av mest dýrmettu eginleikum menniskjunnar er uttan íva hetta at duga at ugga og fjálga seg við minnum frá farnum góðum lötum, um óvæntaðir bøkklar av álvara dragast á luftina.

ØLL kenna vit til trongstøður av einhvørjum slag. Gera vit ikki tað, so verða vit at lata onnur røða um mannallívið her á faldum. Øll hava vit ella eru vís í at missa eitthvørt, ið er okkum so kært, sum neyvan nakað annað. Men góðu minnini um hetta sama hava stundum stuðla víðari ferð yvir sakn og tómlíkavað so við, at vit komin yvirum, tíðum hava nomið nýggjan hug til lívsins strev umframt ásannað, at ávíst víðsýni aftur varð neyðugt fyrri ikki heilt at renna seg fastan í einhvørjum gloppi, hagani ikki varð vendandi aftur til tað samfelag, vit vóru sett at liva og virka í.

SUM menniskju á jørðini hava vit skyldu til í felag at evna tær samstarvsreglur, ið galda skulur manna millum um forna frumvaldarstøðan ikki skal ráða. Ikki tí, henda forna lívsskipan er ívaleyst hyggin í eitt nú djóraheiminum, men fyrri okkum menniskju kann hon ikki verða annað enn áhaldandi hóttandi áminning um, at vit sambært kærleiksboðunum hava skyldu til fremjan av samfelagsviðurskiftum og lívskorum hvørt fyrri annað soleiðis, at sigast kann, at einki av mannbørnum okkara av almannavæðum varð sett uttanfyrri tað samfelag, sum við rætti skuldi verið allra manna.

oddagrein

FREMSTA amboð okkara til varðveitan av vunnnum mannavirðum fram til víðari tilevnan av framtíðar ábótum fólkinum til sóma er hetta so viðbrekna hugtak, vit nevna politik.

HESIN hevur síðan Syndaðallið ivaleyst í nóg so stóran mun verið merktur av sjálvsøkni, hesum fyrst og fremst at sæta sær og sínum.

ONKUR vil kanska halda, at slíkt er menniskjansligt og tískil einki at gera við. Harí hava tey, ið hetta siga, vissan rætt. Men verður henda niðurstøða mett sum endaliga og sum mest avgerandi sannleiki um mannalyndið, so hava vit harvið latið fara trúna um hin góða lut, ið mannbørn øll hóast alt eru vælsignað við.

Á henda góða lut er tað, at vit skulu grunda mannaðmiðaðu samfagsfyriskipanir okkara. Medvitit hvørt við øðrum umframt ansni fyrri evnum eins væl og áneyðum mannbarnanna megu gerast tað mannsæmiliga íkast, ið munabesta dygðin verður í til at evna mannafrálsar samfagsfyriskipanir burturúr.

SAMHUGI menniskjunnar ímillum má kunna trívast heima hjá okkum eins væl og aðrastaðni. Men verður hin góði lutur ikki umsitin samsvarandi tí anda, við hvørjum hann er okkum givin, so er fallið í durunum, og skjótt eirir eingin sínum næsta í girndarframdum sjálvsøkni.

við at koma í ljósmála. Fólkatingslimurin úr fólkaflakkinum er samstundis stavnamaður verandi samgongu og sostatt umboðandi hana á fólkatíngi.

Í fyrstu røðu síni á fólkatíngi krevur Óli blokktilskot; eitt blokktilskot líknandi tí, donsku kommunurnar eru so illa kroystar av.

Eitt blokktilskot, um tað kemur, verður ringt at stýra, og eitt blokktilskot kemur at ganga útyvir bygdinar. Hvat siga lögtingslimir, umboðandi útjaðaran, umboðandi bygðinar. Hvat siga bygðamóðini í verandi samgongu um útspælið frá Óla Breckmann.

Blokktilskotið vil samstundis ganga útyvir tey veiku í samfelag okkara, tí danski staturin letur jú tilskot til einkju-, avlams- og fólkapensión, til sjúkrahúsværkið, til teir feroysku sjúkrakassarnar og annað mangt.

Hetta er tað, Óli kallar sosialisering av Føroyum.

Øll minnst røðu, sum hesin sami maður helt á lögtingi, har hann segði, at tað var betur fyrri gomul og sjúk, at tey vóru innløgð á hotellir — tað var biligari enn sjúkrahúsværk Føroya.

»Um tað skuldi hent, at teir sokallaðu sjálvstýrisflokkarnir í Føroyum fáa umboðan á fólkatíngi og har skapa eina so stóra misnøgd við viðurskiftini Føroya og Danmarkar

ímillum kundi hent, at hesir flokkar, sum ikki í Føroyum hava meiriluta fyrri LOYSING, á henda hátt kundu provokerað, um ikki loysing, so eitt meiri leyst tilknýti til Danmark.

Min metan er, at vit við eini negativari umboðan á danska fólkatíngið, kann vendast tann positiva støða, sum allar danskar stjórnmálur hava havt til Føroya. Vendast til tað, sum teir feroysku sjálvstýrisflokkarnir ynskja: Eitt leysari tilknýti og harvið eitt minni økonomískt tilskot til Føroya.

Og hetta er tað, sum nú er við at henda, við sambandsflokksins goðkenníng.

Vit erukomnir til eitt vegamót í feroyskum politikki. Tann feroyska røddin á fólkatíngi fremur ágang imóti aldargamla rætti okkara. Kunnu flokkarnir á Føroya lögtingi — og her hugsi eg um gomlu samgongufelagarnar sambandsflokk, sjálvstýrisflokk og Javnaðarflokk, lata hetta fara afturvíð borðinum.

Um henda avbjóðing Óla Breckmanns og Fólkaflaksins sum heild fyrri leiðarnar Paula Ellefsen, Hilmar Kass og Atla Dam ikki er skrífín á veggnum, so skilji eg einki.

Tann feroyski veljarin má gera sær greitt, at henda tala fremur ikki framburð. Men hvat, afturstígini ganga bert út yvir tey veiku, og tað

sakar jú ikki Fólkaflakkin og leiðarar hansara.

Men hvat gera hinir politisku flokkarnir á tíngi. Har er tógn!

Fólkatingsumboðið úr Fólkaflakkinum vísti, hvør hann stóð, og hvør hann altið hevur staðið. Hann talar um at gera støðuna verri hjá teimum veiku — hjá teimum, sum Eilíf Samuelsen landsstýrismaður brúkti alla sína talutíð uppá undir víðgerðini av figgarlógini við at greiða frá, hvussu nóg henda samgonga hevði gjørt fyrri at betra viðurskifti teirra.

Hvussu leingi hevdu hesir harrar liva av trytusund um mánaðin við frádrátti av skatti.

Í sama andadrátti, sum Óli loysir sambandið Føroya-Danmarkar ímillum, ger hann danska forsetismálaráðharranum greitt, at heilsølumenn í Føroyum mugu tryggast betri ágóða, betri sømdir. Jú skeggið er nær hókuni!

Og meðan Óli bændið hoyrist einki frá hinum fólkatingsumboðunum hjá sambandsflokknum. Hesin tigur, og talmt er, at hann sum tigur, hann samtykkir.

Er hesin politikkur sum Óli boðar frá tann, sum verandi samgonga stendur fyrri? Um so er, er vandin so mikið størri!

Sverre Midjord

»Tað sum ikki kann standa má falla«

Samgonguflokkarnir liggja og jabba og júka inná javnaðarflokkin við tí fyrri eygað at skapa eina rangværga mynd av javnaðarflokknum.

Hetta er uttan íva tí, at javnaðarflokkurin er einasti flokkur, ið hevur nakran veruligan politikk, meðan tað hvítir ikki av samgonguflokknum politiskt.

Tað er tí ikki av leið at visa á, at í okkara bygð- og oyggjasamfelag er javnaðarpolitikkur hin frægast egnað, meðan veruligur borgarligur politikkur ikki letur seg fremja í gerð.

Vit hava eitt væl útbýgt samfelag við nógvum arbeiðsplássum kring landið. Tey flestu eru skapað á einum ógvuliga breiðum grundarlag. Mong eru arbeiðarafyrirtekur. Har afturat er tað so, at bæði kommunur og landið við eiga rættuliga munandi av partapeningi í hesum virkum.

Tað vóru ikki nógv virkir úti á bygðunum í Føroyum, um so var, at hesin

vinnulívspolitikur ikki hevði haft broytt vinnulívsmynstrið í hesum samfelag.

Politikkurin, sum javnaðarflokkurin stendur fyrri hevur ávíkað samfelagið.

Við støðugt at halda síni sjónarmið fram hevur javnaðarflokkurin ávíka teir borgarliga flokkarnar, soleiðis at teir eru hvokrin uttan rættuliga at varnast.

Hesum vinnulívspolitikki nýta nú teir borgarliga eisini gott av, sum vera man.

Tað sum síðan verður roynt av hesari samgonguni er at geva feroyskum vinnulívi ein lagnan borgarligan dám. Men rennistokkurin undan landskassanum hevur ongantið verið so greifligur sum nú undir borgarliga stýrinum.

Politikkur javnaðarflokksins er hann, tá um vinnulívið er at tala, fyrst av øllum at skapa fyrirtætti, soleiðis at vinnulívið skal hava møguleikar at mennast. Har aftur at skal loyvast tí almenna at

taka lut í vinnulívinum, og vit ásaná, at mangan má hitt almenna ganga undan fyrri at skapa arbeiðspláss til dømis.

Men í dag eru sanniliga grundir fyrri, at tað verður ávarað imóti tí politikki, sum sitandi samgonga roynir at føra.

Ti ongantið sjónskari enn júst nú kemur fram, at gamla hagravenda kósin skal haldest av fólkaflakkinum.

Vert er eisini at draga fram í hesum sambandi, at lítið hoyrist til hólvgu vöngin í sambandsflokknum, meðan hin vöngurin fær meir og meiri tak á hesum flokki.

Ti kann vandi gerast fyrri, at tað kemur at standa á mungum góður tiltaki, og á mongum arbeiðspláss við, um hesir aftur fara at føpa gamla rópið: »Tað sum ikki kann standa má falla«. Tá fyrst byrjar einvísa »centraliseringin«, og bygðirnar verða við sviðið soð.

Jørgen Thomsen

Nú loysir Fólkaflakkurin

Undan fólkatingsvalinum ávaraði eg Føroya folk um vandin við at velja fólkaflakkin ella tjóðveldisflokkin. Úrslitið av valinum gjørdist, at Fólkaflakkurin fekk tann mest harðrænda fólkaflaksmannin Óla Breckmann valdan og beinanvegin komu míni orð til sannar.

Óli hevur í skríving og

talú sagt frá, at hann bert hevur eina uppgávu, og er tað at halda javnaðarflokkin frá ávirkan.

Hesi orð hevur hann prógvað heima við at halda lív í eini doyggjandi borgarligari samgongu, einum doyggjandi borgarligum politikki.

Her ræður einans um at halda javnaðarflokkinum

frá ávirkan, sektion á hvat tað kostar. At tað kostar samfelagnum, tað sakar ikki fólkaflakkin ella Óla, og við teirri álitisvátan, Óli fekk í ryggin, um tað so er av jólakortum ella øðrum, skerst ikki burtur, at sami Óli við valið legði sín egna floksformann afturum seg. Avleiðingarnar av hesum eru nú